

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยและพัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานของโรงเรียนบ้านโฉลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนบ้านโฉลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโฉลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 136 คน แบ่งเป็นครู จำนวน 15 คน นักเรียน จำนวน 121 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน 2) แบบสัมภาษณ์กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยและพัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ของโรงเรียนบ้านโฉลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ผลการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนบ้านโฉลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้จากการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากระดับการปฏิบัติมากไปน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า เน้นให้ผู้เรียนสนใจพัฒนาการของตนเองในด้านต่าง ๆ มีการวัดผลและรายงานผลให้ผู้เรียนทราบเพื่อการพัฒนาตนเอง และหลีกเลี่ยงการตัดคะแนนและการลงโทษ แต่จะเน้นการเสริมแรงทางบวกแทน อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย รองลงมาคือ ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานที่ไปค้นคว้าและคิด ใช้เรื่อง que ผู้เรียนสนใจเป็นเนื้อหา และการค้นคว้า อาจบูรณาการกับหลายสาขาวิชา และเป็นผู้รับฟังเรื่องราวที่ผู้เรียนคิด นำเสนอ และเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน อาจมีการติติง และแสดงความคิดเห็นในจังหวะที่เหมาะสม มีการให้

กำลังใจผู้เรียน อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจของผู้เรียน และเหลือเวลาให้ผู้เรียนค้นคว้า และสนทนา พุดคุย และนำเสนอมากขึ้น อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

1.2 ผลการปรับปรุงและพัฒนาการบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ที่ได้จากการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูหลังใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน และผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เป็นดังนี้

1.2.1 ผลการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูหลังใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากระดับการปฏิบัติมากไปน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานที่ไปค้นคว้า และคิด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด ค้นคว้า เลือกใช้และตัดสินใจในข้อมูล และหลีกเลี่ยงการอธิบายอย่างละเอียด แต่จะพยายามให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบเอง อยู่ในระดับมากที่สุด และหลีกเลี่ยงการตัดคะแนนและการลงโทษ แต่จะเน้นการเสริมแรงทางบวกแทน อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

1.2.2 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนบ้านโกลกหล้า อำเภอกะพะงั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังการเข้ารับการพัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน โดยภาพรวมมีค่าพัฒนาทุกข้อ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าพัฒนาจากค่ามากไปหาค่าน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด ค้นคว้า เลือกใช้และตัดสินใจในข้อมูล มีค่าพัฒนามากที่สุด (3.54) รองลงมาคือ หลีกเลี่ยงการอธิบายอย่างละเอียด แต่จะพยายามให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบเอง (3.20) และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้อยากเรียน อยากรู้ อยากค้นหาคำตอบ (3.07) ตามลำดับ

1.2.3 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่นำกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานมาใช้ในโรงเรียน 7 ประเด็น 60 รายการ แยกแต่ละประเด็นเป็นดังนี้

1) สภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันของครูมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งรูปแบบดั้งเดิม รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน และรูปแบบการผสมทั้งสองรูปแบบ ซึ่งรูปแบบการสอนแบบดั้งเดิม ได้แก่ การให้ผู้เรียนเรียนตามหนังสือเรียน การสอนแบบบรรยายหน้าชั้นเรียน การใช้หนังสือเป็นหลักในการประกอบการเรียนการสอน การไม่อนุญาตให้ผู้เรียนนำโทรศัพท์เข้ามาในห้องเรียน และการสอนที่ละบทเรียนตามหลักสูตร และนอกจากนี้ก็มีครูบางส่วนใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ได้แก่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น DLIT การใช้ข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต หาข้อมูลจากยูทูป การใช้แบรนด์ยิมมาช่วยเพื่อฝึกสมาธิผู้เรียนก่อนสอน การให้ผู้เรียนลงมือทำเอง ปฏิบัติจริง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล ส่วนครูที่ใช้รูปแบบผสมระหว่างรูปแบบดั้งเดิมและรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ได้แก่ มีการตรวจงานและการบ้านในห้องเรียน โดยให้ครูตรวจเองบ้าง ให้ผู้เรียนตรวจบ้าง ครูสาธิตและให้ผู้เรียนทำตาม และทดสอบโดยการให้ผู้เรียนทำข้อสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ครูเป็นผู้จัดทำข้อสอบให้ผู้เรียน

2) แนวคิดของครูในการคิดจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอนเพราะวิธีสอนเดิมนำเบื่อหน่ายทำให้ผู้เรียนไม่สนใจ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อสนองนโยบายรัฐบาล อยาให้ผู้เรียนสนใจมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนการสอน ครูได้รับการฝึกอบรม เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ครูเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ครูเห็นผลจากสื่อต่าง ๆ จากครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนจึงนำตัวอย่างมาใช้ นักเรียนมีความต้องการอยากเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากขึ้น การสะท้อนคิดจากเพื่อนครูผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอน

3) การกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและพฤติกรรมการตอบสนองของผู้เรียน ซึ่งครูมีวิธีการดังต่อไปนี้ ใช้เกม เพลง ใช้กิจกรรมแบรนดี้ยิมเพื่อฝึกสมาธิก่อนเรียน ครูเลือกรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนที่ผู้เรียนต้องการและสนใจ เช่น จากสื่อโซเชียลต่าง ๆ เลือกใช้สื่อที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น ยูทูป อินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ พาผู้เรียนไปแหล่งเรียนรู้ ชมของจริง ใช้บุคลิกภาพของครูเข้าช่วย เช่น การแต่งกาย การพูดจา การสนทนา พฤติกรรมการตอบสนองของผู้เรียน มีดังนี้ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ผู้เรียนสนใจและมีสมาธิในการเรียนรู้มากขึ้น ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากเรียนมากขึ้น มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการเรียน กล้าแสดงออก ร่วมตอบคำถามมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนานกับการเรียน

4) การนำเข้าสู่บทเรียน ครูมีวิธีการตั้งโจทย์ให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยครูเลือกรื่องใกล้ตัวผู้เรียน เรื่องที่ผู้เรียนสนใจเป็นเรื่องใหม่ ให้ผู้เรียนเป็นผู้ตั้งคำถามและหาคำตอบเอง ใช้สื่อในการตั้งโจทย์ปัญหา เช่น รูปภาพ ชิ้นงาน คลิปวิดีโอ

5) วิธีการวัดผลและประเมินผล ซึ่งครูมีวิธีการประเมินจากชิ้นงาน ผลงาน การนำเสนอของผู้เรียน ให้ผู้เรียนตอบคำถามโดยวิธีการแสดงความคิดเห็น ไม่มีคำตอบว่าถูกหรือผิด ประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนโดยให้เพื่อน ครู ผู้ปกครอง และ ทุก ๆ คนมีส่วนร่วมในการประเมินทดสอบทั้ง 3 ระยะ คือ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนประเมินตามความรู้ ความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียน ประเมินตามสภาพจริง

6) กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ในการเติมสีสันให้แก่ห้องเรียน ผลปรากฏว่าห้องเรียนมีสีสันมากกว่าการสอนแบบบรรยาย เพราะมีการสะท้อนคิดของผู้เรียนมากขึ้น ผู้เรียนมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนตื่นเต้น ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ผู้เรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกมากขึ้น ผู้เรียนมีความคิดเป็นของตนเอง ไม่ได้ลอกใครมา ในห้องเรียนมีเสียงหัวเราะ เสียงดัง มากขึ้น ผู้เรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น ความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น สังเกตได้จากการ ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมของผู้เรียน ผู้เรียนอยากเรียนมากขึ้น ผู้เรียนทำงานเป็นทีมมากขึ้น ชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน ในห้องเรียน

7) การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานไปขยายผลต่อเพื่อนร่วมอาชีพ ต่องานวิชาการ ต่อชุมชน ฯลฯ กล่าวได้ว่า ครูได้นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานไปขยายผลโดยการพูดคุยในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน ระดับสายชั้น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มแอปพลิเคชันไลน์ เฟซบุ๊ก สื่อต่าง ๆ ขยายผลในการประชุม

ผู้ปกครอง เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผ่านวารสารโรงเรียน วารสารสำนักงานเขตพื้นที่ เพชบุรีส่วนตัว เว็บไซต์โรงเรียน นำเสนอผลงานผ่านเวทีต่าง ๆ เช่น งานวิชาการระดับเขตพื้นที่ ระดับภาคและระดับประเทศ มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) มีงานวิจัยเผยแพร่ ตัวผู้เรียนบอกต่อ เล่าต่อ มีโรงเรียน หน่วยงานอื่น ๆ มาศึกษาดูงานในโรงเรียนและเป็นวิทยากรให้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ

1.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ พึงพอใจในการวัดผลประเมินผลของคุณครู อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ครูทำให้คิด ค้นคว้า หาข้อมูลด้วยตนเอง และครูมีการเสริมแรงทำให้อยากเรียน อยากรู้ ไม่มีการลงโทษในห้องเรียนครูทำให้คิด ค้นคว้า หาข้อมูลด้วยตนเอง ตามลำดับ

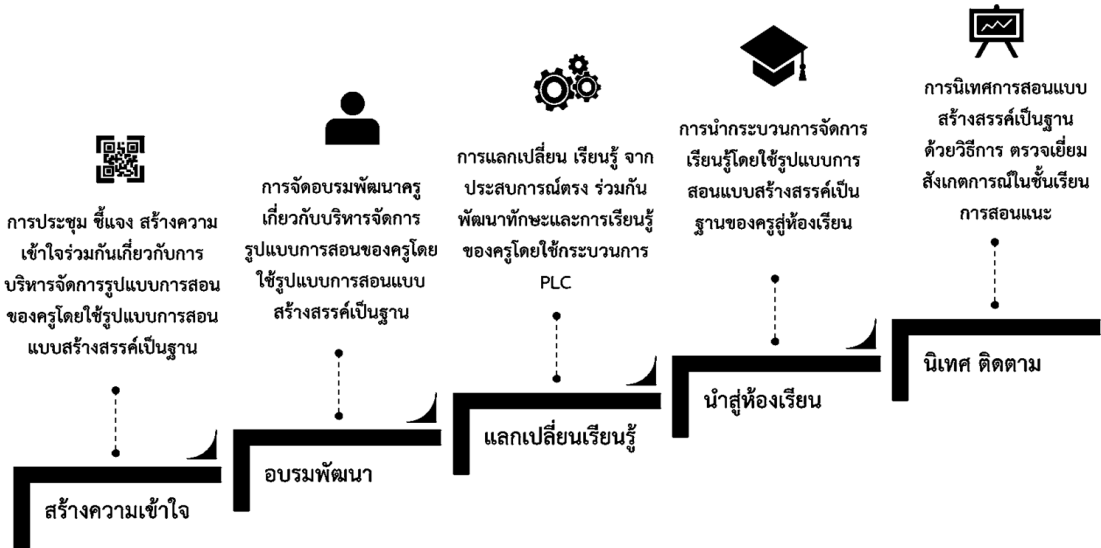
2. อภิปรายผล

การอภิปรายผล การพัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ของโรงเรียนบ้านโฉลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้นำประเด็นมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 การประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนบ้านโฉลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี คะแนนที่ได้จากการประเมินครั้งแรกเป็นคะแนนที่ได้จากการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานมาใช้ ซึ่งผลการประเมินก่อนการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานมาใช้ ทำให้ทราบถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูว่ามีการใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนบ้านโฉลกหล้า ที่กล่าวว่า ครูยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ไม่หลากหลาย ขาดการส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และยังขาดการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย ผลการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีการสอนของครู และเป็นคุณลักษณะสำคัญของครูที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 4 มาตราที่ 22 ซึ่งกำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ครูต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติจากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ที่ให้โลกของผู้เรียน และโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์การ ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นตนเอง ความยืดหยุ่น การจูงใจตนเอง และความตระหนักในสภาพแวดล้อมและเหนืออื่นใดคือ ความสามารถใช้ความรู้สร้างสรรค์

2.2 ผลการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน จากการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูหลังใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบผลการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนบ้านโกลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หลังการเข้ารับการพัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ในภาพรวมมีค่าพัฒนาเพิ่มขึ้นทุกข้อ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ใน 7 ประเด็น 60 รายการ พบว่าครูมีแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอน มีการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน มีวิธีการและแนวทางจัดห้องเรียน จัดการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน มีวิธีการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน มีวิธีการตั้งโจทย์ให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีแนวทาง วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสามารถนำไปขยายผลในวงการศึกษาได้อย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิริยะ ฤาชัยพานิชย์ (2558) ที่กล่าวว่ารูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity Based Learning : CBL) เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นำไปต่อยอดความรู้เดิมเพื่อสร้างสรรค์แนวทางการเรียนรู้ใหม่โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สร้างแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง ทั้งนี้การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุดได้นั้น ครูควรปรับบทบาทการจัดการเรียนการสอนของตนเอง จากครูที่เน้นการบรรยายบอกความรู้มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยทำหน้าที่คอยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของวรกร สุวรรณ (2559) ที่กล่าวว่ารูปแบบการสอนสร้างสรรค์เป็นฐานซึ่งเป็นรูปแบบการสอนใหม่ เปิดกว้างให้ครูมีกรอบหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ที่ชัดเจนง่ายต่อการนำมาใช้ มีอิสระในการสร้างสรรค์การสอน ตามแนวทางการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เน้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งครูลดบทบาทการบอกความรู้หรือสั่งให้ทำลง นอกจากนี้กระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน การที่จะให้ครูเข้าใจถึงรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการส่งเสริม พัฒนาและบริหารจัดการในองค์กร ทั้งนี้การใช้กระบวนการ 5 ขั้นตอน สร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับครู เป็นแนวทางหนึ่งในพัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบการสอนของแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

กระบวนการ 5 ขั้นตอน สร้างการรับรู้และความเข้าใจ
รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity Based Learning : CBL)

ภาพที่ 5.1 ภาพแสดงกระบวนการ 5 ขั้นตอนการสร้างการรับรู้และเข้าใจรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

กระบวนการ 5 ขั้นตอนในการสร้างการรับรู้และเข้าใจรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำมาบริหารจัดการกับครูในโรงเรียน อาจใช้กระบวนการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ได้แก่ 1) การประชุม ชี้แจง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน 2) การจัดอบรมพัฒนาครูเกี่ยวกับบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน โดยเชิญวิทยากรภายนอกให้ความรู้ 3) การแลกเปลี่ยน เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ร่วมกันพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ของครูโดยใช้กระบวนการ Professional Learning Community (PLC) 4) การนำกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานของครูสู่ห้องเรียน และ 5) การนิเทศการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน โดยครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ด้วยวิธีการ ตรวจสอบ สังเกตการณ์ในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบันทึกรายงานหลังการสอน ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2558: 42) ที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งต้องดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ การดำเนินการนิเทศทำให้ทราบว่าครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานหรือไม่

2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานเป็นการสอนรูปแบบใหม่ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและตื่นตัวอยากรู้อยากเรียน สามารถเรียนได้อย่างมีความสุข

และสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา งามบรรจง (2559) เกี่ยวกับผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกห้องเรียน กล้าแสดงความคิดเห็นในมุมมองที่แตกต่างกันด้วยความมั่นใจ แสดงแนวคิดที่แปลกใหม่หลากหลายในการแก้ปัญหา ผู้เรียนมีการนำเสนอเหตุผลในการเรียนรู้และทำหายนำเสนอผลงานจากการระดมความคิด การวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ดี

2.4 นอกจากการสังเคราะห์งานวิจัย ยังพบว่า การพัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ของโรงเรียนบ้านโฉลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ยังส่งผลกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของผู้เรียน และส่งผลต่อการพัฒนาครูในโรงเรียนอย่างเห็นได้ชัดจากผลงานของผู้เรียน รางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการในระดับต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น และรางวัลวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ด้านการจัดการรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานของครูในโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ของโรงเรียนบ้านโฉลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการพัฒนาการบริหารจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ส่วนหนึ่งเกิดจากการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยคำนึงถึงการบูรณาการร่วมกันระหว่างทฤษฎีและประสบการณ์ เดิมของผู้ร่วมวิจัยที่เกิดจากครูทุกคนได้ใช้หลักการทำงานร่วมกัน การระดมความคิด การยอมรับความคิดเห็นของทุกคนในทีม ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ขั้นตอนร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป ไม่ควรยึดถือแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมา เช่น ครูยังใช้ระบบการเรียนการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเพื่อนหรือครู และไม่คอยกล้าตอบคำถามว่าทำไมหรือเพราะเหตุใด แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนขาดการแสดงความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งครูผู้สอนยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและเน้นให้ผู้เรียนท่องจำประกอบกับการนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่หลากหลาย ขาดความยืดหยุ่น ทำให้ไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนขาดลำดับขั้นตอน จึงทำให้ผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. พัฒนาการสอนโดยการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิชาชีพ Professional Learning Community (PLC) โดยการร่วมมือร่วมใจกันของครู ผู้บริหารโรงเรียน และหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านการวางแผน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน

และกัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรม หรือชุมชนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อให้ครูมีการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารควรบริหารจัดการรูปแบบการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ โดยอาจนำกระบวนการพัฒนา 5 ขั้นตอนการสร้างการรับรู้และเข้าใจรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity Based Learning : CBL) ไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเพื่อนำรูปแบบการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity Based Learning: CBL) มาพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2. ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยเจาะลึกเกี่ยวกับรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity Based Learning : CBL) ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ